

Урок за хора над 60-годишна възраст

Подробно **ръководство** за специалисти в
сферата на образованието

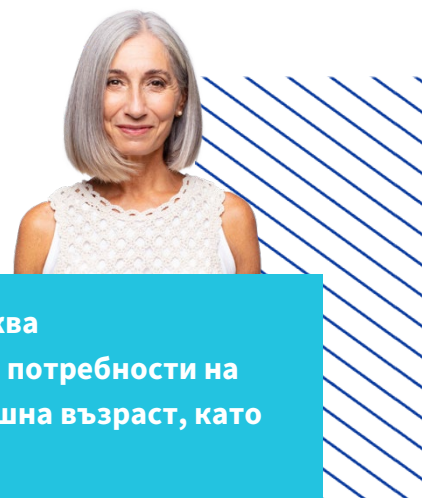

СЪДЪРЖАНИЕ

УРОК, РАЗРАБОТЕН СПЕЦИАЛНО ЗА ХОРА НАД 60-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ	3
КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ И УЧЕБНИ ЦЕЛИ.....	4
УЧЕБНИ ЦЕЛИ ЗА ХОРА НАД 60-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ	4
ИНФОРМАЦИЯ ЗА УРОКА	5
СТРУКТУРА И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА УРОКА	5
ПОДГОТОВКА	5
МАТЕРИАЛИ И ЛИНКОВЕ	8
ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА УЧИТЕЛИТЕ	8
ПОДРОБНИ ИНСТРУКЦИИ ЗА УРОКА.....	9
ВЪВЕДЕНИЕ.....	9
ЧАСТ 1 — ЕС И ВАШАТА СТРАНА	9
ЧАСТ 2 - ПРЕДИ И СЕГА	12
ЧАСТ 3 — ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ВАШАТА СТРАНА В РАМКИТЕ НА ЕС	14
КРАЙ НА УРОКА	16

Урок, разработен специално за хора над 60-годишна възраст

Това ръководство е част от пакет за гражданско образование относно Съвета на Европейския съюз/Европейския съвет. Уроците в него са разпределени в шест категории, за да се гарантира, че има подходящо съдържание за всички образователни равнища в ЕС.

Ръководството, което четете понастоящем, съдържа план за урок, който е разработен специално за хора над 60-годишна възраст. Урокът не е подходящ за самостоятелно учене, а за работа в група. Например в рамките на програма за учене през целия живот в общински център или програма за хора в напреднала възраст в университет.

Ако този урок не е подходящ за Вашата група или преподавате и на други групи в различни образователни степени, вижте другите уроци в пакета за гражданско образование, които са предназначени за:

- Ученици в началната образователна степен – на възраст 9–12 години
- Учеши се чрез практика в (гимназиалния етап на) средното училище – на възраст 12–19 години
- Учеши се чрез теория в (гимназиалния етап на) средното училище – на възраст 12–19 години
- Учеши се чрез практика във висшата образователна степен – на възраст 17–25 години
- Учеши се чрез теория във висшата образователна степен – на възраст 17–25 години

Можете да намерите всички планове за уроци, свързани с пакета за гражданско образование, на следния адрес: <https://consilium.europa.eu/education>, както и други образователни материали, ако желаете да посветите повече време на преподаване за ЕС.

Имайте предвид следното: винаги започвайте с този урок, тъй като той представя ЕС по разбираем за целевата група начин.

Този урок обслужва образователните потребности на хора над 60-годишна възраст, като Мария.

Мария (67 г.) е работила в хотели и ресторанти през по-голямата част от живота си и преди няколко години се е пенсионирила. Била е омъжена, но няма деца. След смъртта на съпруга си търси да се срещне с нови хора и иска да посвети време на научаването на нови неща.

Предпочитаният от нея урок е за нещо, с което може да се асоциира. Счита за интересни новата информация и различните гледни точки, стига да не са прекомерно натоварващи. Тя се нуждае от време, за да осмисли и обработи новите знания.

Мария би искала да научи повече за ЕС, за да може да участва в разговори за политика. Исква да знае какво прави ЕС за хората в напреднала възраст и за следващите поколения.

Ключови послания и учебни цели

Пакетът за гражданско образование, разработен от Съвета на Европейския съюз/Европейския съвет, има за цел да окаже въздействие, като обясни „защо, какво и как“ по отношение на ЕС и неговите институции. Акцентът е поставен върху въпроси, близки до интересите на гражданите от всички възрастови групи, и върху осигуряването на възможност за осмисляне и обсъждане на въздействието на ЕС върху техния живот. Хората в напреднала възраст трябва да усещат чувство за принадлежност, когато говорят за ЕС.

Много граждани на ЕС приемат ЕС и европейското сътрудничество за даденост. Пакетът им дава разяснения по въпроса защо 27-те държави – членки на ЕС, са избрали да работят заедно. Това може да изглежда елементарно, но е важно, ако наистина искате да разберете защо някои проблеми не могат да се решат на национално равнище и защо е от значение да се намират решения, които да са от полза за всички европейци. Именно това е целта на работата на Съвета. Държавите членки водят преговори, докато намерят решение, което да е от полза за всички. Солидарността е от ключово значение.

Основните послания на пакета за гражданско образование, свързани със Съвета на Европейския съюз/Европейския съвет, са:

- европейската политика се отнася за вас (какво и как)
- 27-те държави, членуващи в ЕС, работят заедно за общото благо (защо)

Учебни цели за хора над 60-годишна възраст

- По време на този урок участниците ще придобият ясна представа за връзката между тяхната държава и ЕС.
- По време на този урок участниците ще си припомнят, обсъдят и сравнят разликите между техния живот и живота на следващите поколения в ЕС.
- След урока участниците ще могат да обяснят какво прави ЕС за техния ежедневен живот.
- След урока участниците ще разберат как тяхната държава влияе върху програмата на ЕС.

Информация за урока

Структура и продължителност на урока

Урокът е разделен на три части и по принцип може да бъде преподаден за 50—60 минути в зависимост от времето, с което разполагате. Тук е предложен график, последван от поетапно описание на материалите и методите.

5 минути	Част 1: ЕС и Вашата страна (10 минути)	Част 2: Преди и сега (20 минути)	Част 3: Въздействието на Вашата страна в рамките на ЕС (20 минути)	5 минути
60 минути				

Подготовка

Този план за урок е предназначен за използване от специалисти в областта на образованието, като се следват инструкциите по-долу. Необходима е обаче подходяща подготовка. Можете да приспособите урока към профила и образователните потребности на Вашата група. В хода на подготовката използвайте предоставените полезни връзки и не се колебайте да черпите от собствените си знания или проучвания.

Как можете да се подготвите?

Проверете броя на участниците и с колко време разполагате. Ако урокът, описан в ръководството, не е подходящ за броя на участниците или времето, с което разполагате, при промяна на структурата му се опитайте да се придържате възможно най-близо до оригинала. За да се придържате по-лесно към предложената структура, по време на урока можете да използвате предоставените слайдове.

Подготовка за част 1: ЕС и Вашата страна

Слайдове 1—5 се отнасят до ЕС като цяло и са предоставени (в готов за използване вид). Слайдове 6, 7 и 8 трябва да осъществят връзката с вашия национален/регионален/местен контекст и ще е необходимо да ги подготвите, като следвате насоките по-долу.

Подгответе слайд 6: Обща информация

Намерете и включете следната информация на указаното място:

- Кога Вашата страна се присъединява към Европейския съюз?
(Информация за Вашата страна можете да намерите на адрес https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-enlargement_bg)
- Колко членове на ЕП от Вашата страна има в Европейския парламент?
(Информация за Вашата страна можете да намерите на адрес <https://www.europarl.europa.eu/meps/bg/home>)
- Кой е комисарят на ЕС от Вашата страна? Каква е неговата област на политиката?
(Информация за Вашата страна можете да намерите на адрес https://commissioners.ec.europa.eu/index_bg)
- Работата на кои двама национални министри (които участниците е вероятно да познават) е тясно свързана с политиките на ЕС? (Например министърът на външните работи, климата или селското стопанство).
- Името на Вашия държавен (напр. президент) или правителствен (напр. министър-председател) ръководител, който присъства на срещите на върха на ЕС (заличете „държавен/“ или „/правителствен“, според случая).

Последните две точки отразяват актуалната политическа ситуация във Вашата страна.

Подгответе слайд 7: ЕС във Вашия регион

- Използвайте уебсайта „Какво прави Европа за мен“, за да намерите проекти във Вашия регион: <https://what-europe-does-for-me.europarl.europa.eu/bg/region>
- Опишете накратко един или два финансирани от ЕС проекти, които биха били интересни за участниците. Тук не е необходимо да навлизате в подробности; целта е участниците да се уверят, че ЕС винаги извършва някаква дейност наблизо.

Подгответе слайд 8: Текущи въпроси

- Потърсете в националните новинарски източници и подберете актуална тема, свързана с ЕС. Например: Законодателство на ЕС, което е намерило отражение в националните политики, или неотдавнашна среща на върха на ЕС, на която е присъствал Вашият държавен или правителствен ръководител. Уверете се, че сте избрали тема, която не е политически чувствителна. Целта е да се предостави информация, а не да се предизвиква политически дебат.
- Поставете снимка на статия с тази новина в празното поле на слайда.

Подготовка за част 2: Преди и сега

1. Преди началото на урока се запознайте с предоставените слайдове и листчетата с теми/твърдения, за да придобиете представа какви твърдения ще обсъждат участниците.

2. Разделете участниците на малки групи. Предвидени са шест теми/твърдения. Ако има много участници, можете да зададете една и съща тема/твърдение на повече от една група. (Ако групите са повече от шест, може да дублирате някои от темите.) Ако участниците не са твърде много, може да изберете по-малко от шест теми.
3. Разпечатайте броя на темите/твърденията, които ще са Ви необходими.

Подготовка за част 3: Въздействието на Вашата страна в рамките на Европейския съюз

1. За тази част от урока участниците ще се нуждаят от електронно устройство с достъп до интернет. Това може да е смартфон, таблет или компютър.
2. Преценете дали искате участниците да носят свои собствени устройства или ще им ги осигурите Вие. Подгответе устройствата в зависимост от това какво сте избрали да направите в тази част. Всяка група участници следва да разполага с най-малко едно електронно устройство. Ако са налични повече устройства, те могат да се използват/разпределят равномерно между групите.
3. Разгледайте уебсайта „ЕС в твоето всекидневие“, който ще използват участниците: <https://www.consilium.europa.eu/bg/the-eu-in-your-daily-life/>
4. За повече информация разгледайте и предоставените слайдове и уебсайта за приоритетите на ЕС: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities_bg
5. На слайд 15 отбележете последния път, когато Вашата страна е изпълнявала председателството на ЕС, и следващия път, когато ще го направи.

Материали и линкове

- Слайдове в PowerPoint
- Листчета с теми/твърдения

Горепосочените материали са налични на следния линк:

www.consilium.europa.eu/education

- Електронни устройства, които да се използват за част 3 от урока (смартфон, таблет или компютър)

Обща информация за учителите

Подробна обща информация за Съвета на Европейския съюз, Европейския съвет и Европейския съюз като цяло можете да намерите на следните уебсайтове:

<https://www.consilium.europa.eu>

<https://europa.eu>

Или разгледайте публикацията

[Европа в 12 урока — разяснения за Европейския съюз](#)

Подробни инструкции за урока

Следвайте тези инструкции при провеждането на урока с Вашата група.

Важно е да се подготвите добре предварително, както е указано по-горе.

Въведение макс. 5 минути

Ако работите с група, на която редовно преподавате, направете кратко въстъпление и представете на участниците темата на урока, без да навлизате в големи подробности.

Ако това е група, с която ще работите само веднъж, накарайте ги да се чувстват добре дошли и представете себе си накратко (име, организация и защо сте тук). Представете им темата на урока, без да навлизате в големи подробности.

Имайте предвид следното: в зависимост от времето, с което разполагате, решете дали искате участниците да се представят накратко;

Част 1 — ЕС и Вашата страна 10 минути

Основната цел на част 1 от урока е да се предостави на участниците необходимата информация за ЕС, която да им покаже връзката му с техния живот.

За тази част са предоставени седем слайда. Първите четири са свързани с ЕС и неговите институции като цяло, а последните три се отнасят конкретно до ЕС и Вашата страна. Вижте раздела за подготовка по-горе, за да **се уверите, че сте въвели правилната информация в тези слайдове**.

Целта е участниците да получат необходимата информация, която да ги подготви за части 2 и 3 от урока.

Представяне на слайдовете

Уверете се, че не прекалявате с количеството информация в отделните слайдове. По-долу е описано каква е важната за участниците информация във всеки слайд. Разполагате с около една минута за представянето на всеки слайд. Също така, тази част може да стане по-интерактивна, като попитате участниците какво знаят за всяка от темите (слайдовете), преди да им представите информацията. За целта можете да използвате незадължителните въпроси по-долу (под всеки слайд).

Имайте предвид следното: Уведомете ясно участниците дали предпочитате да отговаряте на въпроси по време на презентацията или след нея.

Слайд 2: Намиране на решения на трансгранични проблеми

Европейският съюз е съвместен проект за икономическо и политическо сътрудничество между 27 държави членки.

Държавите членки са по-силни, когато работят заедно. ЕС е наднационален политически фактор, което означава, че вземането на решения по определени теми се извършва съвместно. Държавите членки отговарят за изпълнението на национално ниво на решенията, взети на равнище ЕС.

Слайд 3: Произход и хронология на ЕС

Историята на ЕС преминава от сътрудничество в търговията със стомана и въглища, за да се гарантира, че „никога повече“ няма да има война на континента, към Съюза на ценности, който познаваме днес.

Незадължителни въпроси, които можете да зададете, за стане сесията по-интерактивна:

- Какво знаете за произхода на ЕС?
- Кога започва европейската интеграция?

Слайд 4: Институциите на ЕС и дейността им

Европейски съвет: държавните и правителствените ръководители, които вземат решения относно политическата насока и приоритетите на ЕС.

Европейска комисия: независимият изпълнителен орган на ЕС. По един комисар от всяка държава членка. Предлага ново законодателство на ЕС.

Европейски парламент: „гласът на народа“ на ЕС. Демократичен контрол на законодателния процес. Споделя законодателни правомощия със Съвета на Европейския съюз.

Съвет на Европейския съюз: „гласът на държавите членки“ на ЕС. По един министър от всяка държава в десет различни области. Споделя законодателни правомощия с Европейския парламент.

Незадължителни въпроси, които можете да зададете, за да стане сесията по-интерактивна:

- В рамките на коя институция се срещат държавните и правителствените ръководители?
- Коя институция предлага законодателство на ЕС?
- Членовете на коя институция на ЕС се избират пряко от гражданите на ЕС?
- Коя институция на ЕС представлява правителствата на държавите членки?

Слайд 5: Европейско законодателство

Когато Европейският съвет определи приоритетите, Европейската комисия предлага ново законодателство. И Европейският парламент, и Съветът на Европейския съюз обсъждат, изменят и гласуват предложеното законодателство на няколко етапа, ако е необходимо. Ако законодателството бъде прието, Европейската комисия отговаря за неговото изпълнение и за това държавите членки да го приложат/ратифицират на национално равнище.

Незадължителен въпрос, който можете да зададете, за да стане сесията по-интерактивна

- Знаете ли как се приема законодателството на ЕС?

Слайд 6: Обща информация за Вашата страна в ЕС

Изготвени от Вас статистически данни.

Незадължителен въпрос, който можете да зададете, за да стане сесията по-интерактивна

- Кога Вашата страна се присъединява към Европейския съюз?

Слайд 7: ЕС във Вашия регион

Проекти в региона, които желаете да откриете. Разбира се, в много области се работи на международно и национално равнище. Но както могат да видят участниците тук, ЕС също е наблизо. ЕС финансира много регионални проекти.

(Незадължителен въпрос, който задавате, за да стане сесията по-интерактивна)

- Запознати ли сте с финансирани от ЕС проекти във Вашия регион?

В зависимост от новинарската статия, избрана при подготовката.

Въпроси по време на/след презентацията

- Уверете се, че оставяте достатъчно време за допълнителни въпроси. Ако не знаете отговора на конкретни въпроси, кажете на участниците, че ще проучите въпроса по-късно и ще се върнете към него. Можете да го направите, докато те работят самостоятелно в част 3 от урока.
- Важна бележка тук: някои участници може да искат да започнат политическа дискусия относно Европейския съюз или по определена тема. Тази част от урока не е подходящият момент за това. Ако все пак се случи, кажете на участниците, че ще имат възможност да обсъдят приоритетите на ЕС в част 3 от урока.

Част 2 - Преди и сега 20 минути

Участниците провеждат обсъждане в малки групи. Целта е да се припомнят минали събития, да се споделят преживявания и да се сравни животът преди присъединяването към Европейския съюз (или в първите години) с живота понастоящем. Какво се е променило в живота на техните внуци или на други млади хора, които познават, спрямо живота на самите участници като млади? Става въпрос за промени в контекста на посочените теми, които те лично са наблюдавали:

- **Мир:** Нашите внуци живеят в по-мирна Европа, отколкото ние на тяхната възраст

- **Инфраструктура:** Инфраструктурата се е подобрила след присъединяването на страната ни към ЕС
- **Икономика:** Икономиката ни се е разраснала в резултат на членството в ЕС
- **Пътуване/туризъм:** По-младите поколения са видели повече от Европа, отколкото аз
- **Опазване на културното наследство:** Нашето културно наследство е защитено със средства, предоставени от ЕС
- **Работа и обучение в чужбина:** За младите хора е много по-лесно да работят и учат в други страни, отколкото беше за нас.

Сформирайте групи за обсъждане (2 минути)

1. По време на подготовката сте преценили колко групи ще Ви са необходими. Също така сте отпечатали необходимия брой листчета с теми/твърдения.
2. Разделете участниците на малки групи и им дайте време да седнат заедно по групи. Може Вие да съставите групите, но предвид това, че работите с възрастни, те биха могли да се разпределят и сами.
3. Раздайте на всяка група листче с тема/твърдение.

Инструкции (1 минута)

Кажете на участниците, че разполагат с около 10 – 15 минути, за да обсъдят темата и твърдението. Уверете се, че разбират целта на упражнението: става въпрос да споделят мнението си не толкова за твърдението, а по-скоро за промените, които са забелязали между тогава и сега. *Какво се е променило в живота на техните внуци или на други млади хора, които познават, спрямо живота на самите участници като млади във връзка с разглежданите теми?*

Обсъждане в групи (10 – 15 минути)

1. Нека групите да разговарят в продължение на 10 – 15 минути в зависимост от качеството на обсъжданията. Ако след 10 минути дискусиите станат по-малко плодотворни, проведете общо обсъждане (както е описано по-долу).
2. По време на тази част от урока останете активни. Разхождайте се наоколо и вземайте отношение, ако дадена дискусия излезе от темата и се насочи в нежелана посока или когато в рамките на дадена група говори само един участник.

Общо обсъждане (незадължително) или Вашите разсъждения по темата (максимум 5 минути)

1. Ако разполагате с време, дайте възможност на няколко участници да обобщят пред всички дискусията, която са провели в своите групи. Кои са най-големите промени, свързани с възложената им тема, които са забелязали спрямо преди? Уверете се, че изказванията са конструктивни и положителни. Ако участниците споделят само отрицателни промени, попитайте дали те или някой друг могат да посочат и положителна промяна.
2. Ако обсъжданията са били достатъчно плодотворни, че да запълнят 15 минути, завършете тази част, като споделите своите разсъждения върху големи промени спрямо преди,

които сте чули да се обсъждат в различните групи.

Част 3 — Въздействието на Вашата страна в рамките на ЕС **20 минути**

Участниците вече са преминали през кратко и интензивно опресняване на теоретичните си познания за ЕС и са споделили личните си възгледи за разликите в живота преди и сега. В последната част участниците ще имат възможност да разгледат накратко уебсайта „ЕС в твоето всекидневие“, за да разберат как някои теми, свързани с ЕС, засягат пряко техния живот.

Въз основа на събраната информация те ще трябва да направят лична класация на десет теми, върху които според тях следва да се съсредоточи ЕС в бъдеще.

След това участниците ще проведат общо обсъждане и ще открият дали има сходства между направената от тях класация и приоритетите на ЕС за периода 2024—2029 г. По този начин те ще разберат как се определят приоритетите на ЕС и как тяхната държава участва (политически) в оформянето на стратегическата програма на ЕС.

За тази част от урока участниците се нуждаят от устройство. Уебсайт, който ще се използва: [ЕС в твоето всекидневие](#). (върху слайдовете има QR код, който може да се използва).

Инструкции (2 минути)

1. Уведомете участниците, че вече могат да получат устройствата си или да седнат пред компютъра.
2. Целта на следващото занимание е участниците да се уверят, че това, което е важно за тях или за тяхната страна, намира място в програмата на ЕС и в неговата работа. ЕС не определя самостоятелно програмата си. Тя всъщност се опира на наблюденията на държавите членки за това, което се случва на национално равнище и което според тях изисква съвместна работа.
3. Помогнете на участниците да отидат на уебсайта „ЕС в твоето всекидневие“. Уведомете участниците, че разполагат с около десет минути, за да разгледат уебсайта.

Разглеждане на уебсайта (8 минути)

1. Дайте възможност на участниците сами да разгледат уебсайта. Съдействайте на участниците, които се нуждаят от насоки.
2. Пояснете, че целта на това занимание е единствено да се добие представа за дейностите на ЕС, които засягат ежедневието им, и че могат допълнително да проучат по-задълбочено това, които най-много ги интересува.

Имайте предвид следното: Ако разполагате с допълнително време, дайте възможност на участниците да направят по-задълбочено проучване.

Подкреждане на Вашите собствени приоритети (3 минути)

1. Помолете участниците да прекратят това, което правят, и да оставят настрана устройствата си. Информирайте ги, че ако искат да продължат да разглеждат уебсайта, след това ще им предоставите линка.
2. Покажете слайда с осемте теми от уебсайта:

Храни	Покупки	Интернет	Живот на открито
-------	---------	----------	------------------

Здраве	Кариера	Пари	Пътуване
--------	---------	------	----------

И две допълнителни теми:

Ценности	Сигурност
----------	-----------

- Помолете участниците да изберат три от тези 10 теми. Кой теми според тях следва да заемат челно място в списъка с приоритети на ЕС?

Приоритети на ЕС за периода 2024—2029 г. (7 минути)

- Използвайте слайдовете, за да обясните как се определя програмата на ЕС. Уверете се, че участниците са схванали, че политическата програма и стратегията се определят от лидерите на ЕС-27 в рамките на Европейския съвет, в който участва и техният държавен или правителствен ръководител.
- След това покажете слайда с приоритетите на ЕС за периода 2024—2029 г. Попитайте участниците дали сред тях е някой от техните три основни приоритета. Нека няколко души отговорят накратко.
- Посочете, че всичките 10 (и повече) теми са някъде сред трите основни приоритета:
 - Свободна и демократична Европа: ценности, интернет, кариера, здраве, покупки и др.
 - Силна и сигурна Европа: сигурност, пари, покупки, пътуване и др.
 - Просперираща и конкурентоспособна Европа: пари, кариера, живот на открито, храна и др.
- Завършете с посланието, че Европейският съюз е съвместен проект за икономическо и политическо сътрудничество между 27 държави членки, които споделят едни и същи ценности и избират да работят заедно, за да бъдат по-силни.
- Освен това: Интересно за участниците би било да споменете накратко ротационното председателство на Европейския съюз. Можете да покажете видеоматериала на слайд 15 (1м49).

Имайте предвид следното: В пакета за гражданското образование има и урок за ротационното председателство.

Край на урока **мин. 5 минути**

- Попитайте няколко участници какво са направили по време на този урок. Може ли някой да Ви каже нещо, което е научил? Какво знаете сега, което не сте знаели преди?

2. Проверете дали посланието за съвместната работа е било разбрано, като попитате някои от участниците защо 27-те държави членки работят заедно.
3. Отговорете на евентуални последни въпроси на участниците.

Нашите внуци живеят в по-мирна Европа, отколкото ние на тяхната възраст.

Нашите внуци живеят в по-мирна Европа, отколкото нашите семейства или страни преди 100 години.

Инфраструктура

*Инфраструктурата се е
подобрила след
присъединяването на
страната ни към ЕС.*

Икономика

*Икономиката ни се е
разраснала в резултат на
членството в ЕС.*

Пътуване, Туризъм

*По-младите поколения са
видели повече от Европа,
отколкото аз.*

Културно наследство

*Нашето културно
наследство е защитено
със средства,
предоставени от ЕС.*

Работа и обучение

Младите хора могат да работят и учат в други страни много по-лесно, отколкото можехме ние.